

ТАҚРИЗ

дар мавзӯи “Таъсири маводҳои фишорпасткунанда ба сохтори морфофункционалии меъдачаи чап ва вариабелнокии ритми дил дар беморони фишорбаландии шараёнии синни калонсол”, ки ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси **6D110104 – Бемориҳои дарунӣ, пешниҳод шудааст**

Гипертензияи артериалӣ (ГА) яке аз сабабҳои маъҷубӣ ва марғи одамони синну соли қобили меҳнат мебошад, зеро он омилҳои асосии хавфи сактаи дил ва инсулт мебошад, ки 40% сабабҳои марғи аҳолии калонсол ва зиёда аз 80% ҳамаи ҳолатҳо аз бемориҳои дилу рағҳо аст. Паҳншавии фишорбаландӣ аз рӯйи маълумоти омӯрӣ дар Русия (фишори хуни систолиқӣ зиёда аз 140 мм рт.ст.) дар 37% мардон ва 58% занон мушоҳида мешавад, аммо фишори хун танҳо дар 17,5% занон ва 5,7% мардон ба нишондодҳои мақсаднок мерасад. Ҳоло бошад, фишорбаландӣ ҳатто дар кӯдакон руҳ меҷаҳад. 3,5% кӯдакон ва наврасони ҳозираи Русия фишорбаландӣ доранд (Бойсов С.А. 2014).

Дар айни замон, паҳншавии гипертензияи артериалӣ хусусияти эпидемикӣ дорад ва мушкilotи фишорбаландиро метавон ҳамчун як пандемияи васеъмиқёси ғайрисироятӣ арзёбӣ кард. Баландшавии тӯлоии фишори хун боиси вайрон шудани узвҳои мавриди ҳадаф ва рушди мушкilotи дилу рағҳо (норасоии дил, сактаи дил, сактаи мағзи сар ва норасоии гурда) мегардад (Климов А.В. 2018).

Гипертрофияи меъдачаи чап (ГМЧ) омилҳои муҳими мустақили хатарӣ на танҳо барои марғи умумӣ ва дилу рағҳо, балки барои марғи ногаҳонии дил низ мебошад. Пас аз баланд шудани фишор дар МЧ гипертрофияшуда дар заминаи дисфунксияи диастолиқии миокард, даҳлезӣ чап хеле зуд васеъ мешавад. Ин дар 25%-50% беморони гирифтори гипертензияи артериалӣ (ГА) ба экстрасистолияи суправентрикулярӣ, ларзиш ва фибрилятсияи даҳлезҳо оварда мерасонад. Муносибати байни ГМЧ ва басомад ва шиддатнокии аритмияҳои меъдачаҳо аз дараҷаи ГМЧ вобаста аст ва дар марҳилаҳои физиологии ибтидоӣ ва миёна вучуд надорад. Ассотсиатсияи байни ГМЧ ва аритмияи худ ба худ меъдача дар таҳқиқоти хуб назоратшаванда ва таҷрибавӣ тасдиқ карда шудааст. Омилҳои хавфи аритмогенӣ дар беморони гирифтори фишорбаландӣ ва ГМЧ иборатанд аз: потенциали дери меъдачаҳо, кам шудани тағйирёбии суръати дил, зиёдшавии давомнокии комплекси QRS ва парокандагии фосилаи QT, инчунин алтернантҳои мавҷи Т (Фомина И.Г. 2016).

Ремоделишавии миокард (гипертрофияи кардиомиоситҳо ва фибрози интерстициалӣ) пешгӯйи асосии аритмия, сактаи дил,

норасоии шадид ва музмини дил мебошад. Ҳангоми азнавсозӣ-ремоделитавӣ фаъолтавии системаҳои танзими нейрогуморали ва эффеиторҳои онҳо, омилҳои афзоиш ва ситокинҳо ба амал меоянд (Елисеенко А.М. 2014).

Омузиши параметрҳои ҳолати сохторӣ ва функционалии дил, функцияи систола-диастолии он аҳамияти муҳими ташхисӣ ва пешгӯӣ дошта, асоси ислоҳи мақсадноки инфиродӣ мебошад (Дустов Ш.Б. 2021).

Миқдори зиёди корҳо ба омузиши таъсири антагонистҳои калсий ба тағйирёбии вариабелнокии ритми дил дар гипертензияи артериалӣ бахшида шудаанд. Таҳқиқотчиҳо ба хулосае омаданд, ки нифедипин бо таъсири кӯтоҳмуддат ба тағйирёбии вариабелнокии ритми дил дар шакли афзоиши чӯзи HF дар тағйирёбии вариабелнокии ритми дил таъсири манфӣ мерасонад, ки тағйироти номатлуб дар танзими вегетативии вариабелнокии ритми дил ва афзоиши суръати дилро нишон медиҳад. кайд карда мешавад. Муаллифон ба хулосае омаданд, ки ҳангоми интихоби дору барои муолиҷаи бӯҳронҳои фишорбаландӣ бояд ба каптоприл афзалият дода шавад, зеро ин дору, бар хилофи нифедипин, тағйирёбии вариабелнокии ритми дилро зиёд мекунад ва аз ин рӯ хатари инкишофи аритмияро коҳиш медиҳад (Алиева А.М. 2013).

Дар адабиёт оид ба таъсири ингибиторҳои фермент-табдилдиҳандаи ангиотензин ба тағйирёбии вариабелнокии ритми дил миқдори кофии корҳо мавҷуданд. Як қатор муаллифон дар бораи тағйироти мусоид дар танзими вегетативии ритми дил ҳангоми табобат бо доруҳои ин гурӯҳ гузориш доданд. Ҳамин тариқ, дар заминаи муолиҷаи 3-ҳафтаина бо эналаприл, афзоиши назарраси HF ва коҳиши LF/HF ба назар мерасад, ки ин аз тағйирёбии танзими вегетативӣ ба чӯзи парасимпатикии он шаҳодат медиҳад (Алиева А.М. 2013).

Муаллиф натиҷаҳои ташхис ва муолиҷаи 180 нафар беморони калонсоли гирифтори фишорбаландиро дар муқоиса бо ду кишвар, Чумҳурии Тоҷикистон ва Чумҳурии Ислонии Афғонистон омухтааст. Механизмҳои этиопатогенетикӣ, чараёни беморӣ, ҳолати ҳамроҳтавӣ, таъсири гурӯҳҳои асосии доруҳои зидди фишорбаландӣ ба тағйирёбии вариабелнокии ритми дил ва сохтори морфофункционалии меъдаҷаи чап дар беморони гирифтори фишорбаландӣ омухта шудаанд. Натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ имкон медиҳанд, ки муолиҷа ва пешгирии ин ҳолати патологӣ, ки аҳамияти мушкilotи ба миёномадаро муайян кунанд.

Дар муқаддима муаллифи рисола ҳадаф ва вазиҷаҳои диссертатсияро равшан баён намуда, аҳамият, навоарӣ ва асолати онро

асоснок намуда, муқаррароти асосии ба ҳимоя пешниҳодшударо муайян мекунад.

Равишҳои методологӣ ва усулҳои таҳқиқотие, ки дар кори диссертатсия истифода мешаванд, аз ҷиҳати илмӣ асоснок, мувофиқ ва ба ҳалли масъалаҳои гузошташуда бахшида шуда, баҳодиҳии самаранокии таъбабат аз рӯйи меъёрҳои байналмилалӣ гузаронида шудааст.

Шумораи кофии беморон, усулҳои таҳқиқоти клиникӣ ва инструменталӣ ва коркарди омории маводи клиникӣ ба муаллиф имкон доданд, ки мушкилотро ҳал кунанд. Хулоса ва тавсияҳои амалӣ пурра ва асоснок буда, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқотро пурра инъикос мекунанд. Доир ба мавзӯи рисола 13 мақолаи илмӣ нашр шудааст.

Хулоса: Кори таҳқиқотии пешниҳодшуда як таҳқиқоти мукаммали илмӣ буда, дар мавзӯи актуалӣ, дар сатҳи баланди методӣ анҷом дода шудааст. Натиҷаҳо бо навгонии илмӣ ва аҳамияти амалӣ хос мебошанд.

Ҳамин тариқ, автореферати диссертатсияи Ҳиммат М.Ё.: «Таъсири маводҳои фишорпаस्तкунанда ба сохтори морфофункционалии меъдачаи чап ва вариабелнокии ритми дил дар беморони фишорбаландии шараёнии синни калонсол», ки ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D110104 – Бемориҳои дарунӣ, пешниҳод шудааст кори анҷомёфтаи илмӣ, таҳассусӣ буда, инчунин ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба диссертатсияҳо пурра мувофиқат мекунад.

Мудири кафедраи бемориҳои дарунии №1
ДТ Самарқанд Ҷумҳурии Узбекистон
д.и.т., профессор

Ташкенбаева Э.Н.

Тарҷумаи тақриз аз забони русӣ ба забони тоҷикӣ, тайёр карда шуд.

Тарҷумаи матни мӯҳр аз забони ўзбеки ба забони русӣ ва тоҷикӣ, бо тарҷумон МУРАДОВ Шавкат Рустамович тайёр карда шудааст.

Мӯҳри гирдак

Вазорати Тандурустии Ҷумҳурии Ўзбекистон Донишгоҳи давлатии тиббии Самарқанд ШЎЪБАИ ТАЪЛИМИ

Мӯҳр

Имзоро тасдиқ мекунонам Сардори шўъбаи кадрҳои Донишгоҳи давлатии тиббии Самарқанд /имзо гузаронида шудааст/

С.И. (Ч.П.) МУРАДОВ ШАВКАТ Р.	
P.E. MURADOV SHAVKAT R.	
(+992) 93 527 92 42, (+992) 91 765 64 24	
ПЕРЕВОД ВЕРЕН	
ТАРЧУМА ДУРУСТ АСТ	
TRANSLATION IS CORRECT	
DATA DATE	19. 08. 2024

Рақамгузори, риштабандӣ ва бо
 тасдиқ карда шуд, аз
 иборат менамояд.
 20 с.

« 19 » августи соли 2024

Ман, Умаралӣ Ш А, нотариуси давлатӣ идораи нотариалий давлатӣ ноҳияи Сино шаҳри Душанбе-й Ҷумҳурии Тоҷикистон, дурустии нусхаи хуччати мазкурро хангоми муқоисаи бо аслаш тасдиқ менамоям, дар нусха ягон хел ислоҳот, изофанависӣ, калимаҳои хатзадашуда ё дигар хусусиятҳои дарҷебанда мавҷуд нест. Ҳамчунин, ҳақиқӣ будани имзои гузоштаи тарҷумони ба ман шинос – МУРАДОВ Шавкат Рустамович-ро, шаҳодат медиҳам.

Шахсияти ӯ муайян карда шудааст, қобилиаташ санчида шудааст.

Тарҷумаи хуччат аз забони русӣ ба забони тоҷикӣ тайёр карда шудааст.

Дар феҳрист, таърихи № 15 н - 5489 ба қайд гирифта шудааст.

Боли қарори № 90, қисми 2, 16 ситонида шудааст.

НОТАРИУСИ ДАВЛАТӢ

